քայլերգով ու «Բամ փորոտանով». յաջորդեց մարգական սպիտակ համազգեստով աշակերտներու տողանցքն ու դրօշի բարեւը՝ M.º Cordoneի նուագախումբին ընկերակցութեամբ։ Հայ և իտալական երգեր և արտասանութիւններ իրարու յաջորդեցին մեծ և փոքր աշակերտներու կողմէ։ Իտալ. Հիւպատոսին ներկայացուցիչն ամենագոհ՝ շնորհաւորեց տղոց անսայթաք իտալերէնը և խոստացաւ ամէն ինչ տեղեկացնել Իտալիոյ ընդհանուր հիւպատոսին։ Աշակերտները կարգ բռնած էին դաշտին կեդրոնը՝ մարզանքի ուսուցիչ Պր. Ստ. Խանճեանի հրամանատարութեան ներքեւ։ Հուսկ բեմ բարձրացաւ վարժարանի ուսումնապետ Հ. Միքայէլ Յովհաննէսեան, տալու համար զգրոցական տարւոյն տեղեկատուութիւնը, որմէ վերջ հրաւիրեց իւրաքանչիւր դասարանի երեք առաջինները, ինչպէս նաեւ շատ ուրիշներ բարի վարքի, ջանասիրութեան, կարգապահութեան տիտղոսներով, ընդունելու իրենց յատկացուած նուէրները հանդիսականներուն ձեռքէն։

Հինգերորդ դասարանի առաջին նուէրն ստացաւ՝ Տիգրան Թիւթիւնճեան՝ Պր. Մելքի Գլըճեանի ձեռքէն՝ իր իսկ նուիրած վեցեակ մը մեծ գաւաթները արծաթեայ ընկալուչներու մէջ գեղեցիկ տուփով, և կարեւոր գրքեր։ – Երկրորդ և երրորդ մրցանակի գրքերու ճոխ նուէրներն ստացան Օննիկ Թաթարեան և Կարոյ Անսուրեան։ Վեցերորդ կարգէն վարձատրուեցան Շարլ Գազանճեան և Պերճ Սեմերճեան։ Եօթներորդ և ութերորդ կարգերէն նոյնպէս առաջին հանդիսացան այս տարի ալ Յովհաննէս Կերիկեան և Գեղամ Հայրապետեան։ Իններորդ դասարանէն Ռուբէն Թիւթիւնճեան և Արամ Բարլեսիզեան իրենց հաւասար ջանասիրութեամբ, Տասներորդէն Պերճ Սէգ-Ջենկեան, Ռոժէ Թոմա, ժագ Պալեան՝ իրենց ուշադիր հետեւողութեամբ՝ արժանացան մրցանակի։

Փոքրիկներէն եօթը հոգի, իրենց նուէրներուն հետ, ստացան մանկապարտէզն յաջողութեամբ աւարտելու վկայականն ալ։

Պարգեւաբաշխութեամբ վերջացաւ հանդէսին առաջին մասը, ու նուագախումբը քանի մը վայրկեան իրմով զբաղցուց հանդիսականները, որուն անմիջապէս յաջորդեց երկրորդ մասը, մարզանքը։

Խաղերու նորութիւն մ'էր որ ծայր կու տար, որոնք իրենց զանազանութեամբ հետաքրքրական սպասման մէջ կը բռնէին ներկաները։ Մարզանքի ուսուցիչ Պր. Խանճեանի համադրած շուետական շարժումները՝ նուագով ընկերացած, շատ ախորժելի տպաւորութիւն թողուցին ամենուն վրայ։

Խաղերու և մարզանքի իւրաքանչիւր խումբէն նուէրներով վարձատրուեցան յաղթականները։ Ծնողաց աչքերը կը փայլէին ուրախութեան և յուզումի զգացումներով. գոհունակութիւնը կը զգացուէր դէմքերուն վրայ։

Հանդէսը փակուեցաւ դպրոցական երկու պարերով. մին պատրաստուած Տիկ. Թագուհիէն (Ծն. Մարտիրոսեան), որ հիւրաբար Աղեքսանդրիա գտնուելով, իր սուղ ժամերը տրամադրեց սիրած վարժարանին, ուսուցանելու համար իր նախկին աշակերտներուն շատ գեղեցիկ պար մը որ կը վերջանար «Կեցցէ Հայաստան» կազմող ծաղկազարդ խոշոր գլուխով։ Մինչ այդ գրերը բարձր բռնած կիսաբոլոր շրջանակ մը կը կազմէին, միշտ նուագախումբի ընկերակցութեամբ, մէջ մտաւ Օր. Թագուհի Մեսիկեանէ պատրաստուած պարողներու երկրորդ խումբը՝ որ իր աշխոյժ և քիչ մը ռուսական բնոյթով, շատ հաճոյ անցաւ բազմութեան։

Արաբական քայլերգով հանդէսը փակուեցաւ։ Միակ գանգատը որ յետոյ լսեցինք շատերու բերանէն, այս էր թէ՝ շատ շուտ լմնցաւ։ Այդ երկու ժամերը այնքան անձանձրոյթ և ախորժելի անցեր էին որ միայն կէս ժամու տպաւորութիւն թողած էին։

Հ. Գ. Ո.

ՊՐ. Կ. ՍԱԳԸԶԼԵԱՆԻ ԵՐԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Պր. Կիրակոս Սագըզլեան սիրուեցաւ իր առաջին իսկ յայտնուումով Միլանի հայ գաղութին մէջ։ Ան արդէն ծանօթ անուն մ'էր, որ շատ անգամ ռումանական ռատիոկայանէն երգած է ազգային երգեր իր մեղրոյշ և հնչուն ձայնով ու առինքնած հայ և օտար ունկնդիրներ։ Իտալիոյ Հայ Մշակութային Միութիւնը կը կազմակերպէր Միլանի մէջ Յունիս 29-ին երգահանդէսի երեկոյթը, ուր բացի հայ գաղութէն ներկայ էին իտալացի ազնիւ բարեկամներ։

Յայտագիրը ամբողջապէս նուիրուած էր հայ երգի. կտորները ընտրուած էին Կոմիտաս վարդապետէն, Սպենդիարեանէն, Սայեաթ-Նովայէն, Մելիքեանէն, Տիգրանեանէն, Աւետիսէն, Ա. Տէր-Ղեւոնդեանէն։ Պր. Սագըզլեան իր ասրուեստովը, իր ձայնին քնարական քաղցրութեամբը դիւթեց ներկաները. դաշնակի վրայ թեամբը դիւթեց ներկաները. դաշնակի վրայ իրեն կ'ընկերանար շատ յաջողութեամբ M.º Beltrami։ Իտալացի դաշնակահարը նուագեց նոյն երեկոյթին նաեւ Սպենդիարեանի «Երեւանի Էթիւտներ»ը և Կոմիտաս Վ.ի «Շիւշ-պար»ը։

ԹՄԲ.

ԶՈՅԳ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐ

ՍԵՒՐԻ ՍԱՄՈՒԷԼ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ ՄԷՋ

Ա. – ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍԸ.

Սօսիները կը ծփծփային և ամպերը թափառական կը շրջէին փարիզի վրայ. յոյսի և անհոգութեան մէջ էին դաշտահանդէս սարքողները, անձրեւ թէ գեղեցիկ օր։ Ցետ միջօրէին դարձակ պարտէզներուն մէջ՝ շուրջ հազար սեղաններ արեւէն շող կ'առնէին, կապոյտը կը բացուէր վճիտ աչքերու պէս, մինչ հայկական սկաւառակներ բարձրախօսի շրթներէն կը ծորէին՝ աղբիւրի կարկաչով հայկական երգեր։ Խայտաբղէտ բազմութիւնը կը լեցուէր, կը հոսէին գոյներու ծիածաններ կանացի հանդերձներու, և հայրենաբոյր ժպիտը կը թարգմանէր սրտերու խոր բերկրանքը։ Սիրուած է այս Հաստատութիւնը փարիզահայութենէն և հազար հինգ հարիւր հոգի եկած էին գեղեցիկ պահեր հինգ հարիւր հոգի եկած էին գեղեցիկ պահեր ապրելու՝ որ թէ՛ կարօտ է և թէ՛ հոգիի անդորրանք ծովածուփ փարիզին մէջ։

Այս առթիւ վենեակէն եկած էր, երկու վարդապետներու հետ, Մխիթարեան Ընդհ. Աբբահայրը՝ Գերպ. Սրապիոն Վ. Ուլուհոճեան, բերելով մասնաւոր շուք մը, իր բարձր դիրքով և Մխիթարեան անունով նուիրագործելու դաշտահանդէսին նպատակը՝ որ սիրոյ և երախտահանդէսին նպատակը՝ որ սիրոյ և երախտագիտութեան խորազգած ցոյց մ'էր կազմակերպող նախկին Սաներու կողմէն ի նպաստ Մուրատեան վարժարանի վերաշինութիւններուն։

Զկար ձեւակերպեալ յայտագիր, կային սակայն ճոխ և հոգեգրաւ անակնկալներ. աշակերտները թատրոնով և արտասանութիւններով ջերմ ծափեր կը խլէին, մանաւանդ որ անոնցմէ շատերը դեռ անցեալ տարի բոլորովին ֆրանսախօս էին. Աւետիսի Սիփան-Կոմիտաս երգչախումբը՝ կոմիտասեան թեւերով կը փոխադրէր հանդիսականները մեր արեւու և սիրոյ դրախտավայր Հայաստանը։ Օր. Ա. Առաքելեան, համակրելի երգչուհին, իր թրթռուն ձայնով կը խօսի հայրենակարօտ սրտերուն հետ. դարձեալ Աւետիսի եղբայրներու փորագրած կովկասեան սկաւառակները բարձրախօսէն Սայաթ-Նովեան երազանք կը սփռեն սօսիներու խարշափներուն հետ, ինչ հոգեպարար երգեր Ա. Սպենդիարեանի Հիճազ ու Էնգելի, կովկասեան Տուտուկներու այնքան մեղրանոյշ ծորումը Արագածի աղբերակներու պէս մոգիչ։

Հանդէսին առթիւ բարձրացած բեմին վարագոյրը կրկին բացուեցաւ և ահա հնգամեայ իտալուհի մը դաշնակի ընկերակցութեամբ շնորհալիօրէն ու գեղարուեստի նրբութեամբ պարեց քանի մը կովկասեան պարեր, բազմութիւնը ալիք ալիքի պէս իրարու վրայ կը բարդուէր այդ պզտիկ շնորհուկը տեսնելու։ Աճպարար մը իր խաբկանքներով զարմանքներ խլեց, բայց հայ հասարակութիւնը աւելի սիրեց փոքրիկ աշակերտներուն զաւեշտը «Գողցուած սագը», ուր Դ. Դաւիթեան պատանին, մարսիլիացիի մը եփած համարձակութեամբ՝ փոքրիկ կատաղելութեան մը հասցուց զող Փանոսին դերը։

Երեկոյեան Պ. Սեդրակեան իր շարժանկարով պատկերացուց Մուրատեան վարժարանին ներքին կեանքը, և բազմութիւնը կը ձգէր վերջալոյսին մէջ պարուրուած պարտէզները, սօսիները ու հեշտութեամբ թմրած վարդերը, մինչ բարձախօսը կ'երգէր Սայաթ-Նովայի հոգին, իմ երգն ուրիշ երգ է։ Այո, մեր սիրտն ուրիշ սիրտ է, մեր հանդէսն ուրիշ հանդէս, մեր ազգն ուրիշ ազգ է։

Բ. – ՊԱՐԳԵՒԱՌԱՇԽՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՎԵՐԱԲԱՑՈՒՄ.

Սամուէլ Մուրատեան վարժարանը յետ աշխարհաւեր պատերազմին իր առաջին տարին կը բոլորէր։ 65 հատ մատղաշ ընձիւղներ, որոնք

digitised by A.R.A.R.@